

PREMII PENTRU DRAMATURGIE

În zilele de 26 și 28 octombrie a.c. Uniunea scriitorilor și, respectiv, asociațiile scriitorilor au încununat activitatea literară pe anul 1973 cu premiile devenite tradiționale. Dramaturgiei i s-a făcut cuvenita cinste ca, prin scrisul reprezentativ al câtorva consacrați, să figureze în palmaresul festiv. Consemnăm premiații pentru dramaturgie ai Uniunii scriitorilor și ai Asociației scriitorilor din București, cu sentimentul perenității valorice a textului teatral.

ION BAIESU — *Chițimia* (Premiul Uniunii scriitorilor). În ordinea comediei tragice, piesa lui Băieșu s-ar putea defini drept un joc de-a viața furată. Ambiguitățile și alunecările din planul real în cel fantastic prin recitativul lui Chițimia I și prin cel al lui Chițimia II sînt subtilități caracteristice dramaturgiei lui Băieșu, miza lui de șoc prin care-și învâluie ideea. De la comedia de moravuri la farsa tragică și de aici la absurdul ionescian, ilustrarea ideii că în viață nu se poate trișa fără consecințe se bucură de virtuozitatea unui scriitor care are voluptatea jocului. Un mare burlesc se ascunde sub aceste modalități de tehnică teatrală ușor pedante... Preluind identitatea unui mort, seducîndu-i logodnica, personajul preia și excentricitățile defunctului ca și cum afectul și intelectul ar deveni și ele „bunuri” asimilate în automatismul acapărării. Aici savurăm elementul literar, de pură teatralitate, și consecințele care decurg din această falsificare a eului sînt spectacolul acestei comedii umane cu suficiente capcane ca să pară altceva, spre deliciul autorului.

MIRCEA RADU IACOBAN — *Simbătă la Veritas* (Premiul Uniunii scriitorilor). Replică, oarecum, la drama lirică a Luciei Demetrius, Întîlnire peste ani, piesa lui Iacoban investighează o împrejurare festivă: agapa primului deceniu de la terminarea facultății. Eroii sînt filologi în majoritate, adică exponenți unei categorii intelectuale dispusă, la modul agreabil, să piardă orizontul măsurii, fabuliud. Oamenii noștri sînt însă „normali”, preocupați de viață, chiar blazați. Destine obișnuite cu mici drame surde, distonînd doar fosta speranță publicistică a facultății, Valentin, ratat definitiv. Piesa nu are o arhitectură, e doar o surprindere cinematografică de reacții, de viață condensată la spovedania din fața pabarului, o clipă numai, ca apoi totul să reîntre în cotidian. Interesează resortul liric, omenescul amar al îmbătrînirilor cu zece ani, resemnările și speranțele, candorile și platitudinile, adică un caleidoscop de stări la care se participă cu surpriza noutății următoare. O bună comedie cu destulă substanță caracterologică.

CORNELIU LEU — Femeia fericită (Premiul Asociației scriitorilor din București). Insolitul piesei stă în criza de personalitate, fertilită pentru fixarea sa socială, a unui tânăr fiu de prim secretar județean. Îndoindu-se de sinceritatea ecoului succeselor sale intelectuale, într-o clipă de ironie colegială pentru „băiatul tatei“, Dan pleacă în căutarea unui destin bărbătesc și direct, pe un șantier de construcții, alături de proaspăta soție, fostă colegă de liceu. Într-un fel, fiul dovedește tenacitatea tatălui, moștenindu-i caracterul aprig. Gherasim, primul secretar, trebuie să facă față și conflictelor cu Andronic, adjunctul său, omul metodelor moderne. În atmosfera saturată de conflicte, Cornelia, mamă și soție, dorește certitudinea fericirii... Pentru a declanșa în fiecare erou resorturile personalității sale, dramaturgul apelează la o sursă generală de verificare a caracterelor în stare limită: inundațiile din

IOSIF NAGHIU — Într-o singură seară (Premiul Asociației scriitorilor din București). Structura dramatică a piesei se concentrează pe o idee de memento. Fostii combatanți ilegaliști, Marcu și Oniga, își redezvăluie identitatea după trecerea anilor. Prietenia unei vieți care nu se poate tulbura „într-o singură seară“ durează trainic, nestinjenită de absențe fizice, alimentată doar de sentimentul certitudinilor câștigate de mult. Este implicată și o „dramă a înțelegerii“, a lui Petru, cu ostentații retorice și teamă de subtilitățile tăcerii. Piesa lui Naghiu ni se pare, la acest nivel al confruntării, o înfruntare a generațiilor din lăuntrul aceluiași cadru social. Față-n față, Oniga și Petru stabilesc raportul maturitate-tinerete în lumina aceluiași ideal. Unul a luptat construind și n-a putut gusta bucuria traiului confortabil, celălalt, analitic până la duritate, vrea să demonstreze că viața trebuie realizată și personal.

1970. Și, potrivit robusteții interioare, fiecare personaj parează șocul moral produs de cataclism, fiind util sieși și celorlalți, prin devoțiune totală față de interesul obștesc. Și Cornelia, femeia care împărtășește, din iubire, neliniștile tuturor, e fericită simțindu-se și simțindu-i utili. Admirăm la Corneliu Leu intuiția dramatică potențind situațiile.

Din bogata recoltă dramaturgică a anului trecut, piesele premiate — toate publicate la timpul euvenit în paginile revistei noastre — au menirea și capacitatea să configureze o direcție politică și estetică a teatrului românesc contemporan. Problematica dezbătută, pasiunea ideilor în lumina orientării generale a culturii noastre, ilustrează efortul creatorilor teatrali de a fixa, la o elevată temperatură morală, înțelegerea evenimentelor prin transfigurarea artistică. Premiile de azi omagiază simbolice climatul de muncă și dăruire al dramaturgilor români. Un regret totuși: absența lui Marin Sorescu și Dumitru Solomon din acest mănunchi de distincții. Tabloul stilistic și tematic al dramaturgiei anului 1973 ar fi fost mai deplin conturat.

„t“